

Ruhî Su

SAYFA

15.2.2000

17

GÖRÜŞ

SÖNMEZ TARGAN

İmece...

Halk türküleri ve ezgilerine kendine özgü yorumuyla çağcıl ve devrimci bir içerik kazandıran **Ruhi Su**, sanat ve ekin dünyamızın seçkin bir sanatçısı olmasının yanı sıra siyasal bir kimliğe de sahipti. Sanatsal kimliği onu evrenselleştirip uluslararası üne kavuştururken, ikinci kimliği nedeniyle çok acılar çekti. İşkenceler gördü, hapislerde yatı. Hatta yaşamının son yıllarında, hastalığının yurtdışında tedavisi olanağı bulunmasına karşın 12 Eylül'ün cuntacı paşaları kendine yurtdışına çıkış izni vermedi. Aslında o dönem Ruhi Su'nun kitlelere seslenmesi de yasaklanmıştı.

Bu ulu halk ozanının sanatsal kalıtını yaşatmak ve geniş toplum kesimleriyle tanıştırmak için kurulan Ruhi Su Kültür ve Sanat Vakfı'nın 9-25 Şubat 2000 günlerinde İstanbul Atatürk Kültür Merkezi'nde düzenlenen İmece Karma Resim Sergisi'nin açılışına gittim. Çok büyük ve adından da anlaşılacağı gibi oldukça anlamlı olan bu sergiye iki yüze yakın ressamımız birer yapıtını vererek katılmışlardı. Serginin adının İmece olması da sanatçıların yapıtlarının satışından elde edilecek gelirlerin tamamını vakfa veriyor olmasından kaynaklanıyor herhalde.

Kimi zaman küçücük bir sözcük, çok daha büyük bir yığın şeyi anlatmaya yetiyor da artıyor bile. İmece de bunlardan biri. Kapitalist üretim ilişkileri içinde bile olursa, özellikle kırsal kesimlerde toplumun ortak gereksinmelerini elbirliğiyle ve belirli bir çalışma düzeni içinde karşılamaya deniyor 'imece'. Liberalizm dediğimiz serbest pazar düzeninin, toplumsal ve ekin sel bütün değerleri yozlaştırdığı ve erittiği günümüzde, sanat evrenimizde gerçekleştirilen böylesi bir imece etkinliği daha bir anlam ve önem kazanıyor kanımca. Bu nedenle bu etkinliği düzenleyenler denli, bu etkinliğe yapıtlarıyla katılan sanatçıları kutlamak gerekiyor öncelikle.

Sonra, Ruhi Su'nun sevgili eşi **Sıdika Su**'dan öğreniyoruz ki, bu alandaki imece girişimlerinin tarihi çok gerilere gidiyor. Bundan 39 yıl önce, 1961 yılında "Türküler İmecesini" adıyla bir gece düzenleniyor. Bundan sonrasını Sayın Sıdika Su'dan dinleyelim: "Yıldızlı Türküler Gecesi de diyebileceğimiz bu gece çok muhteşemdi. Geceye, Ruhi Su'nun yanı sıra **Sabahattin Eyuboğlu(*)**, **Yıldız Kenter**, **Şükran Güngör**, **Müşfik Kenter**, **Genco Erkal**, **Kamuran Yüce**, **Çiğdem Selişik**, **Sadri Alışık**, **Çolpan İhan** ve bugün adını anımsayamadığım çok sayıda aydın ve sanatçı katılmıştı. **Pir Sultan Abdal**'dan, **Dadaloğlu**'ndan, **Yunus Emre**'den, **Karacaoğlan**'dan türküler söylenmiş, şiirler okunmuştu. Ruhi Su, hapislik ve sürgünlük yıllarından sonra ilk kez halkın karşısına çıkmış, türküler söylemişti o gece. İzleyenler o denli etkilenmişlerdi ki, salonda çit çıkmıyor, adeta nefes almadan dinliyorlardı. Daha sonra sanırım 1963 yılında, 'Türküler İmecesini' adıyla 45'lik plakları ve yanında küçük kitapçıklarıyla birlikte çıktı. Bunları imece uzunçaları, kasetleri, CD'leri izledi."

Yaşamını halkının sanat ve ekin birikimine adanmış bu yüce insanın ölümünün 15. yılı olması nedeniyle de düzenlenmiş olan bu sergiyi gezerken içimden de onun türkülerini mırıldanıyordum. Her şeyin kirletildiği, bencilleştirildiği bir ortamda böylesine görkemli ve onurlu bir çalışmaya en büyük emeği geçmiş olanlardan ressam **İrfan Ertel**, **Karabey Aydoğan** ve **Gülden Sevgili Şumlu**'nun yanlarına yaklaştım. Bizlerin "İmece" nize katkısı ne olabilir diye soruyorum: "Bir tablo almanız yeterlidir" diyorlar hep bir ağızdan.

İmece projesiyle bir hizmeti değil, gönüllü bir örgütlenmeyi de başlatmış dostları. **Ruhi Su**'nun şu dizelerdeki çağrısı gibi:

"Sabahın bir sahibi var. / Sorarlar bir gün sorarlar."

* Yazılı ve sözlü yapıtlarında, bu geceden ölümüne dek İmece sözcüğü kullanan Ruhi Su, bu sözcüğü Sabahattin Eyuboğlu ile birlikte bulup kullanmışlardı.

